

הרב חיים דרוקמן זצ"ל

בנר שמיני של חנוכה תשפ"ג הלך לעולמו הרב חיים דרוקמן זצ"ל, פטירתו גרמה לכאב גדול אצל רבים מאוד מהציונות הדתית, בלוויה השתתפו עשרות אלפים, ונאמרו דברי הספד מרגשים מאוד.

הרב נגע באנשים רבים, דלתו הייתה פתוחה תמיד לקבל כל אחד בסבר פנים יפות, הרב מרדכי אליהו הגדיר אותו כגדול מרביצי התורה בדורנו.

סדר היום שלו היה עמוס מאוד, מהבוקר עד השעות הקטנות של הלילה, הוא נסע בכל רחבי ארצנו כדי להעביר שיעורים ולהשתתף באירועים שבקשו את נוכחותו.

הוא עסק בצרכי ציבור, גדולים וקטנים, רבים שיחרו לפתחו לקבל עצה ותבונה, ויחד עם צרכי הציבור הקפיד על העברת שיעורים לתלמידי הישיבה, תמידין כסדרן.

היו שהגדירו את הרב כר' אריה לויין של דורנו, הוא היה מלא באהבה לכל אחד מישראל, ולא רק מישראל, הוא כיבד והוקיר את העדה הדרוזית והגיע לנחם אותם כשאחד מבניהם נפל בפעילות מבצעית.

נראה לי שהוא הביא לידי ביטוי בצורה הטובה ביותר את המשמעות של ת"ח של ארץ ישראל, הרב היה ראש ישיבה, וראשו ורבו היה בתורה ובתפילה, אך גם עסק בצרכי ציבור שונים ומגוונים, במשך כ-10 שנים היה חבר כנסת וגם ראש ישיבה, ולאחר שעזב את הכנסת המשיך בעולם התורה, עבודת הכנסת לא פגמה בקישורו לתורה ולקדושה. הוא ניגש לצרכי החולין של עם ישראל מתוך תורה, הוא הגיע למדרגה גבוהה של דבקות אלוקית, לא היו אצלו דברי חולין, כל צרכי עם ישראל היו קודש בעיניו.

במפגשים רבים של ראשי הישיבות, שמעתי ממנו שעלינו להכיר תודה לה' על ההתקדמות העצומה של עם ישראל ומדינת ישראל, הוא חזר ואמר שבשנות ה-50 כמעט ולא היו אנשי תורה ומהציונות הדתית רבים מאוד עזבו את עולם המצוות, וב"ה כיום יש מאות ישיבות ואולפנות, הוא חי בתודעה הסטורית.

כתלמיד מובהק של הרצי"ה הרב הלך בדרכו, ונראה שדרכו והדרכתיו של הרב

קוק היו עמוד האש שהלך לפניו, וכל חייו השתדל ללכת בדרכו, ניתן לומר עליו את דברי חז"ל על יוסף הצדיק וחזקיהו - "קיים זה מה שכתוב בזה".

"וכל אותן שנים שהיו ישראל במדבר היו שני ארונות הללו אחד של מת ואחד של שכינה מהלכין זה עם זה והיו עוברין ושבין אומרים מה טיבן של שני ארונות הללו אמרו אחד של מת ואחד של שכינה וכי מה דרכו של מת להלך עם שכינה אמרו קיים זה כל מה שכתוב בזה". (סוטה יג):

אומר הרב קוק באורות התחיה טז:

"דבר פשוט הוא שהצדיק עושה כל מעשיו בקדושה, וכל פעולותיו הגשמיות עולות הן לתקונו של עולם, וזאת היא אהבת המלאכה... ומעתה אין ספק שתקון עולם מלא והתרחבות אור הקדש נמצא באמת בכל מלאכה: כל תנועה שמצלת איזה חלק מן ההויה מן שליטת התוהו, - דבר גדול וכללי יש כאן. אמנם הנעלה מכל היא ההצלה הכללית של הכשרת החיים הפנימיים של המציאות, להוציאם מידי גלמותם ולתקנם בתור כלים שלמים העושים את תפקידם יפה. אבל המחשבה של גדולי הדעה מתאחדת גם עם הנטיה ההמונית וקל וחומר עם נטית אהבת המלאכה והעבודה הממשית...., ורוח אלהים חופף עליה. וכשישנם צדיקים בדור, שאור ד' מופיע עליהם תמיד, הם מאחדים נשמתם עם נשמת הכלל כולו,.....לפעמים יש כח בצדיקים לתן אור קדושה בעצמות המלאכה עד שיהיה בה כח מעין של תורה, להביא לחיי עולם הבא ולתקן את הפגמים ולהשיב בתשובה גמורה את עוסקיה, "גדול הנהנה מיגיע כפיו יותר מירא שמים".

הצדיק רואה בפעולה החומרית לא רק אמצעי המשרת את המעלה רוחנית, אלא פעולה בעלת משמעות מצד עצמה, הצדיק רואה בעולם החומר ובודאי בצרכי הציבור של עם ישראל, שיש בהם שאר רוח ומעין בריאה אלוקית. (הרב לונדין)

מי שעוסק בחומר מתוך ראיית הקדושה, מעלה את החומר באופן כזה, שלא רק שאינו מפריע למרחב הרוחני אלא אף מעצים אותו מעבר למה שרוחניות רגילה הייתה עושה.

דברים אלו מבטאים ממש את מדרגתו של הרב דרוקמן זצ"ל, המדרגה המרוממת את עולם החומר עד שהחומר עולה למדרגה של קודש, כפי שגם הרמח"ל במסילת ישרים בביאור מידת הקדושה, "והנה האיש המתקדש

בקדושת בוראו, אפילו מעשיו הגשמיים חוזרים להיות עיניני קדשוה ממש".
אך נ"ל שאצל הרב הייתה עוד מדרגה, הוא התקדש בקדושת בוראו מתוך
כך שכולו היה עבור עם ישראל, כל מה שהעסיק אותו היה טובת האומה,
וממילא מי שדבק בכנסת ישראל דבק בהקב"ה.

כפי שאומר הרמח"ל במסילת ישרים: "והנה ראוי לכל חסיד שיתכון במעשיו
לטובת דורו ולזכות אותו ולהגן עליהם", נראה שדברים אלו ממש נכתבו עליו.
אך אולי יותר מכל דברי הרב קוק באורות הקודש (ג' עמוד קנז) הולמים
ביותר את אישיותו ומדרגתו.

"כל מה שהאדם מתעלה יותר בצורתו הרוחנית, מרגיש הוא יותר את
הערך הגדול של הרבים, הציבור מתחיל להיות חי בתוכיותו, בלבבו
ועומק רצונו הוא מרגיש את הצרכים של הרבים של הציבור".

ההבנה שהצרכים של האומה הם קודש ניתן לראות בדברי השפת אמת על
מגילת רות.

שואל השפת אמת: מדוע קוראים את מגילת רות בחג מתן תורה? איזו
שייכות מיוחדת יש למגילת רות עם מתן תורה? והוא עונה, שענינה של
תורה היא להופיע בחיי המעשה של האדם הפרטי ובפרט של האומה,
מגילת רות מביאה לידי ביטוי בצורה החזקה ביתור את הופעת התורה בחיי
המעשה, המגילה מתארת את התנהלותו של בועז בשדה ובחקלאות, וכיצד
אבימלך כמנהיג לא פעל מהמצופה ממנהיגים בעם ישראל, כיצד חיה נעמי
ורות כשהתורה היא עמוד האש ההולך לפנייהם.

אומר השפת אמת מתן תורה היה חד פעמי בהר סיני, אך הביטוי של התורה
בחיים צריך להיות בכל החיים, ומגילת רות מבטאת זאת בצורה החזקה ביותר.

שפת אמת על שבועות תרמ"ה

"בענין קריאת מגילת רות בשבועות להודיע כי לא המדרש העיקר
אלא המעשה. והקב"ה נתן לנו התורה כדי להמשיך כל המעשים
עפ"י התורה. וזהו ענין חיי עולם נטע בתוכנו שע"י התורה נשתנו
מעשי בני" למעליותא ומכוונים במעשיהם לעשות רצונו יתברך כמו
שהי' במעשה בועז".

שנזכה ללכת בדרכו, דרך של אהבה, מסירות ותודעת של שליחות לטובת
האומה ולקידוש שמו יתברך.